

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok VII.

WARSZAWA, DNIA 31 MARCA 1930 R.

Nr. 6.

TREŚĆ:

Ruch służbowy	str. 65			str.
Utworzenie Izby Rozrachunkowej przy Oddziale w Krakowie	" 65		Obowiązek pokrywania przez podawcę kosztów porta od	
Zaprzestanie zawiadamiania Oddziałów o zmianach stóp			weksli, zwracanych na jego żądanie przez inny Oddział	
dyskontowych banków emisyjnych przez Wydział Za-			przed terminem płatności	66
graniczny	" 65		Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej	66
Zwrot wzorów biletów bankowych i zdawkowych	" 66		Działalność Państwowego Banku Rolnego w roku 1929 (na	
Nieprzyjmowanie od oddziałów banków państwowych do			podstawie sprawozdania rocznego)	67
realizacji kuponów od pożyczek państwowych	" 66			

Ruch służbowy.

Emerytowanie.

Ludwik Sech, urzędnik Oddziału w Białymstoku.

Utworzenie Izby Rozrachunkowej przy Oddziale w Krakowie.

Dnia 1 kwietnia 1930 r. rozpocznie czynności Izba Rozrachunkowa przy Oddziale Banku w Krakowie. Izba liczy narazie — oprócz Oddziału Banku Polskiego — 15 uczestników, a mianowicie:

Akeyjny Bank Hipoteczny, filja
Bank Gospodarstwa Krajowego, oddział
Bank Handlowy w Warszawie, Sp. Akc., oddział
Bank Komercyjny, Sp. Akc.
Bank Małopolski, Sp. Akc.
Bank Zachodni, Sp. Akc. w Warszawie, oddział
Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu,
Sp. Akc., oddział
Holzer A., Dom bankowy
Państwowy Bank Rolny, oddział

Pocztowa Kasa Oszczędności, oddział
Polski Bank Przemysłowy, Sp. Akc. we Lwowie,
filja
Powszechny Bank Kredytowy, Sp. Akc., oddział
Powszechny Bank Związkowy w Polsce,
Sp. Akc., Zakład główny
Śląski Bank Eskontowy, Sp. Akc., oddział
Ziemski Bank Kredytowy, Tow. Akc. we Lwowie,
filja.

Zaprzestanie zawiadamiania Oddziałów o zmianach stóp dyskontowych banków emisyjnych przez Wydział Zagraniczny.

(Dział XII Spisu Okólników).

Zmiany stóp dyskontowych ważniejszych banków emisyjnych zamieszczane są w Wiadomościach Banku Polskiego, a jeżeli zmiana stopy dyskontowej w danym państwie zostanie zarządzona przed pojawieniem się tego wydawnictwa, zawiadamia się o tem Oddziały listami okrężnemi.

Ponieważ wszelkie zmiany stóp dyskontowych obcych państw notowane są natychmiast w Ajencji Wschodniej, Wydział Zagraniczny nie będzie odtąd przysyłał osobnych zawiadomień, lecz będą Oddziały obowiązane same śledzić odnośny dział w wymienionym czasopiśmie i dokonywać obliczeń według właściwej stopy przy dyskoncie dewiz, dla których ma być zastosowana. Niezależnie od tego zmiany stóp dyskontowych w obcych państwach będą nadal ogłaszane w Wiadomościach Banku Polskiego w ustalonych terminach.

Zwrot wzorów biletów bankowych i zdawkowych.

(Dział XII i XIII Spisu Okólników).

Wobec wycofania z obiegu biletów bankowych 10- 20- i 50-złotowych z datą 28 lutego 1919 r. i 15 lipca 1924 r. oraz biletów zdawkowych 2- i 5-złotowych z datą 1 maja 1925 r. poleca się odesłać wzory tych biletów do Skarbcza Emisyjnego.

Jeżeli w Oddziale znajdują się wzory banknotów obcych, wycofanych z obiegu, winny być one również przesłane do Skarbcza Emisyjnego.

Nieprzyjmowanie od oddziałów banków państwowych do realizacji kuponów od pożyczek państwowych.

11/2 15.11.30.r. uowai od banku państ. r. 6% i 8% pr. dolar, oraz 7% pr. złote (Dział IX Spisu Okólników).

Banki państwowe (Bank Gospodarstwa Krajowego i Państwowy Bank Rolny) oraz ich oddziały obowiązane są — w myśl odnośnych ustaw — opłacać kupony od pożyczek państwowych i odsyłać je do Urzędu Pożyczek Państwowych w ustalonych terminach oraz zgodnie z przepisami formalnymi, wydanymi przez ten Urząd. Niektóre jednak Oddziały przyjmują większe ilości takich kuponów od oddziałów wspomnianych instytucji, przez co — ułatwiając im spełnienie ich obowiązku — przysparzają sobie więcej pracy.

Zwraca się przeto uwagę Oddziałów na tę niewłaściwość i poleca odmawiać załatwienia skupu kuponów od papierów państwowych, przedstawianych przez oddziały wymienionych na wstępie banków.

Treść powyższą należy zaznaczyć w Instrukcji Służbowej cz. VI, str. 41 i 45.

Obowiązek pokrywania przez podawcę kosztów porta od weksli, zwracanych na jego żądanie przez inny Oddział przed terminem płatności.

(Dział IV Spisu Okólników).

Zgodnie z postanowieniem Instrukcji Służbowej cz. IV, str. 105, oraz Okólnika Nr. 34 z 19 kwietnia 1929 r. winien podawca, w razie żądania zwrotu przed terminem płatności weksłu, płatnego w innym Oddziale, złożyć czek obrachunkowy na sumę, odpowiadającą kwocie odwoływanego weksłu. Ponieważ w odnośnym ustępie Instrukcji ani w wymienionym Okólniku nie uczyniono wzmianki o obowiązku podawcy zwrotu kosztów porta od takich przesyłek, wyjaśnia się przeto, że stawka taryfowa (str. 1, p. d.) winna być stosowana również względem podawcy, który obowiązany jest albo przedstawić czek na kwotę, odpowiadającą sumie kwot wekslowych i porta listu poleconego od każdego odwoływanego weksłu, albo też należytość za porto wpłacić gotówką. Jeżeli odwołanie uskutecznia się na zlecenie podawcy, nie liczy się mu porta od listu, w którym Oddział żąda zwrotu weksłu; natomiast od listu, wysyłanego na żądanie innych osób weksłowo zobowiązanych, pobiera się porto listu zwyczajnego.

Treść powyższego wyjaśnienia poleca się zaznaczyć w Instrukcji Służbowej cz. IV na wymienionej stronie.

Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej,

które zgodnie z Okólnikiem Nr. 38 z 11 maja 1925 r. należy zaznaczyć w „Wiadomościach Banku Polskiego” Nr. 5 z 15 marca 1930 r., str. 64:

Holandja	z $3\frac{1}{2}\%$	na 3% ,	która obowiązuje od dn. 25. III. 1930 r.
Anglja	z 4%	na $3\frac{1}{2}\%$	„ „ „ „ 21. III. 1930 r.
Norwegja	z 5%	na $4\frac{1}{2}\%$	„ „ „ „ 21. III. 1930 r.
Niemcy	z $5\frac{1}{2}\%$	na 5%	„ „ „ „ 25. III. 1930 r.
Austrja	z $6\frac{1}{2}\%$	na 6%	„ „ „ „ 22. III. 1930 r.
Węgry	z $6\frac{1}{2}\%$	na 6%	„ „ „ „ 29. III. 1930 r.

Działalność Państwowego Banku Rolnego w roku 1929

(na podstawie sprawozdania rocznego).

Państwowy Bank Rolny miał do spełnienia w 1929 r. niezwykle trudne zadanie zaspokojenia zwiększonych w stosunku do lat poprzednich potrzeb kredytowych rolnictwa, przede wszystkim w dziedzinie długoterminowego kredytu rolnego. Wobec braku dostatecznych zasobów pieniężnych w kraju wyłoniła się dla banku konieczność szukania kapitałów zagranicznych. Dopływowi ich nie sprzyjał jednak w roku ubiegłym stan międzynarodowego rynku pieniężnego. Rokowania z kapitalistami zagranicznymi o utworzenie Centralnego Banku Ziemskiego nie dały pomyślnych wyników, ponadto zaś uniemożliwiły instytucjom kredytu ziemskiego umieszczania własnych listów zastawnych i obligacji na rynkach zagranicznych. Pozbawiony z tego źródła całkowicie kredytu długoterminowego, Państwowy Bank Rolny korzystał zagranicą w 1929 r. jedynie z kredytu krótkoterminowego do 9 miesięcy w wysokości około 6 milionów dolarów.

Działalność banku na własny rachunek rozwija się w zakresie: 1) kredytu długoterminowego, 2) parcelacji i 3) kredytu krótkoterminowego. Ponadto zaś bank spełnia czynności poruczone, do których należy: 1) administrowanie funduszami rządowymi, 2) likwidacja wierzytelności b. rosyjskich, pruskich i galicyjskich instytucji kredytowych i osadniczych, wreszcie 3) inne czynności poruczone.

Kredytu długoterminowego udziela Państwowy Bank Rolny w listach zastawnych i obligacjach meljoracyjnych. Rozwój kredytu długoterminowego w listach zastawnych banku od chwili jego uruchomienia w r. 1925 przedstawiają następujące liczby:

w roku 1925 wypłacono	zł	185.502
„ 1926 „	„	7,584.770
„ 1927 „	„	33,775.468
„ 1928 „	„	94,664.280
„ 1929 „	„	50,814.304

Razem do 1.I.1930 r. zł 187,024.324

Suma wypłaconych pożyczek w listach zastawnych zmniejszyła się w roku 1929 w porównaniu z rokiem 1928 o 47%. Pożyczki te udzielane są zasadniczo na kupno gruntu (parcelacja) i na inwestycje. Nie mogąc zaspokoić wszystkich zgłoszeń, musiał bank stosować ograniczenia kredytu, przede wszystkim w odniesieniu do pożyczek inwestycyjnych, następnie zaś do parcelacyjnych. W wyniku tych ograniczeń suma niezadowolonych zgłoszeń o kredyt wynosiła w końcu 1929 r. około 112 milionów złotych.

Z 50,8 milj. zł. pożyczek, wypłaconych w listach zastawnych w r. 1929, na kupno gruntu udzielono 24 milj. zł., a na inwestycje 26,8 milj. zł. Mając na celu finansowanie przebudowy ustroju rolnego, bank udziela pożyczek na kupno, względnie dokupno jedynie drobnych działek gruntu. W roku sprawozdawczym jedna pożyczka przypadała przeciętnie na 6,3 ha ziemi. Na gospodarstwa drobne przypada również większa część pożyczek inwestycyjnych, mianowicie:

	Ilość pożyczek	Suma
do 5 ha	749	2.281 tys. zł.
od 5 ha do 20 ha	1.846	11.606 „ „
„ 20 „ „ 50 „	521	7.017 „ „
„ 50 „ „ 100 „	114	3.499 „ „
ponad 100 „	47	2.518 „ „

Gospodarstwa do 50 ha, a zatem gospodarstwa, należące do drobnej i średniej własności rolnej, otrzymały 20,9 milj. zł. kredytu inwestycyjnego, t. j. 78% i dopiero pozostałość przypada na gospodarstwa większe. W perspektywie 5 lat działalności Państwowego Banku Rolnego kredyty inwestycyjne przechodziły znamiennej ewolucję, polegającą na coraz większym udziale w nich drobnej i średniej własności rolnej

Pod względem terytorjalnego rozmieszczenia pożyczek w listach zastawnych wysunęły się na czoło w roku sprawozdawczym województwa zachodnie, dzięki dostosowaniu przepisów o udzielaniu kredytów do przepisów hipotecznych, obowiązujących na tych terenach. Jednak i te województwa odczuły zarządzenia restrykcyjne, które w stosunku do województw centralnych i południowych zastosował bank już w 1928 r. Procentowy udział poszczególnych województw w kredytach długoterminowych banku, udzielonych w listach zastawnych w 1929 r. przedstawiał się następująco:

woj. poznańskie	17·2 ⁰ / ₀	woj. kieleckie	6·9 ⁰ / ₀
„ warszawskie	15·3 ⁰ / ₀	„ krakowskie	3·4 ⁰ / ₀
„ pomorskie	12·1 ⁰ / ₀	„ wileńskie	3·2 ⁰ / ₀
„ łódzkie	4·8 ⁰ / ₀	„ poleskie	2·8 ⁰ / ₀
„ śląskie	3·9 ⁰ / ₀	„ lwowskie	2·7 ⁰ / ₀
„ białostockie	3·6 ⁰ / ₀	„ nowogródzkie	2·6 ⁰ / ₀
„ wołyńskie	9·3 ⁰ / ₀	„ tarnopolskie	2·2 ⁰ / ₀
„ lubelskie	8·9 ⁰ / ₀	„ stanisławowskie	1·1 ⁰ / ₀

Oprócz 7%-wych listów zastawnych wypuszcza bank od lipca 1928 r. 7%-we obligacje meljoracyjne na drenowanie, osuszanie i nawadnianie gruntów, na meljorację łąk i t. d.

Ilość i suma pożyczek, wypłaconych w obligacjach meljoracyjnych, wynosiła:

	Ilość pożyczek	Suma w tys. złotych
w r. 1928	217	20.354,5
„ 1929	418	58.685,5

Pożyczki w obligacjach meljoracyjnych udzielane są spółkom wodnym i biuram meljoracyjnym, które przed rozpoczęciem zasadniczych prac ponoszą znaczne nakłady na urządzenia. Zastosowanie zwykłych ograniczeń kredytu w stosunku do tych instytucyj jest niemożliwe. Dlatego, wobec słabych możliwości lokowania obligacyj, bank zaprzestał aż do odwołania z dn. 1 grudnia 1929 r. przyjmować zgłoszenia o pożyczki meljoracyjne, pragnąc uchronić spółki wodne od zbyt wysokich inwestycyj.

Z uwagi na doniosłość akcji meljoracyjnej kredyt w obligacjach posiada specjalne udogodnienia. Umarzanie pożyczek zaczyna się dopiero po pięciu półroczach kalendarzowych. Raty ze strony dłużników obejmują w tym czasie jedynie procenty. Ponadto, celem obniżenia oprocentowania o 2% — 4% w stosunku rocznym, zależnie od rodzaju meljoracyj, Ministerstwo Rolnictwa przekazywało dotychczas bankowi pewne sumy z funduszy budżetowych. Kwota 58,7 milj. zł. udzielona w obligacjach w r. 1929 została zużyta na zdrenowanie, osuszenie i nawodnienie 83.825 ha ziemi. Inne meljoracje były bardzo nieznaczne. Bardzo interesujący jest jednak fakt, że ze wspomnianego obszaru zmeljorowanego 83.825 ha przypada na dwa województwa — warszawskie i łódzkie 56.523 ha, t. j. 67%.

Działalność parcelacyjna banku prowadzona była również w nieco mniejszym zakresie, aniżeli lat poprzednich. Podaż majątków zwiększyła się wprawdzie skutkiem kryzysu rolnego, z drugiej strony jednak zmniejszył się popyt na ziemię, pomimo spadku jej ceny. Ograniczenie kredytu długoterminowego na parcelację przyczyniło się do zmniejszenia obszaru rozparcelowanego przez bank z 8.621 ha w r. 1928 do 6.339 ha w r. 1929.

Bank parceluje majątki, zakupione na własność, względnie oddane do rozprzedaży komisowej. Wartość majątków zakupionych na własność nie może przekraczać, zgodnie z uchwałą rady nadzorczej z 1928 roku, 15% kapitału zakładowego. Zgodnie z tą uchwałą bank zakupił w 1929 roku 16 majątków ziemskich o obszarze 10.119 ha, wobec czego majątki własne banku w parcelacji przedstawiały w końcu roku wartość 19,2 milj. złotych t. j. 14·7⁰/₀ kapitału zakładowego. Ponadto do rozprzedaży komisowej bank nabył 1 majątek o obszarze 321 ha. Po rozparcelowaniu w 1929 r. 6.339 ha bank posiadał w dniu 1 stycznia 1930 r. majątki własne o obszarze 40.679 ha i oddane do parcelacji komisowej o obszarze 5.786 ha.

Z obszaru rozparcelowanego w 1929 r. przypadało na służbę dworską 1.199 ha, parcelację sąsiedzką 2.536 ha, kolonje samodzielne 1.734 ha, na wszelkie inne cele 870 ha. Na parcelację pomiędzy służbą dworską i na parcelację sąsiedzką przypada zatem 57% obszaru rozparcelowanego.

Kredyt krótkoterminowy banku udzielany jest rolnictwu na cele obrotowe z terminem płatności od kilku miesięcy do jednego roku i na inwestycje z terminem płatności do kilku lat, zależnie od okresu amortyzacji. Bank zwracał szczególną uwagę na celowość zużycia pożyczki; regulował zatem za dłużnika należność bezpośrednio dostawcy nawozów sztucznych, maszyn rolniczych, drzewek owocowych, nasion i t. p.; żądał przedstawiania faktur lub listów przewozowych na towar, pobrany przez dłużnika, w wypadku zaś, gdy bezpośrednimi dłużnikami banku były instytucje drobnego kredytu, które z kolei rozprawdzały dalej uzyskane kredyty, bank przestrzegał, aby charakter działalności instytucji dawał rękojmię, że kredyt zostanie zużyty na właściwy cel, zgodny z ogólnym kierunkiem polityki kredytowej banku.

Stan kredytu krótkoterminowego w dniu 1 stycznia 1930 r. wynosił 244,8 milj. zł., zwiększył się zatem w porównaniu z rokiem poprzednim o 54,2 milj. zł. Suma ta przypadała na następujące kategorie dłużników:

	Suma w tys. zł.	%
1. Rolnicy bezpośrednio	36,241	14.8
2. Spółdzielnie	128,195	52.4
3. Związki i instytucje komunalne	51,680	21.1
4. Przedsiębiorstwa rolniczo-handlowe i rolniczo-przemysłowe	20,234	8.3
5. Banki akcyjne (na akcje zlecone)	3,439	1.4
6. Instytucje parcelacyjne	2,948	1.2
7. Społeczne instytucje kultury rolnej	2,061	0.8
	244,798	100.0

Z powyższej sumy na ogólne cele obrotowe rolnictwa przypadało około 103 milj. zł. Należą tu więc kredyty na rejestrowy zastaw zboża, zakup nawozów sztucznych, pasz treściwych, nasion selekcyjnych, przejściowe kredyty na meljoracje rolne, wreszcie kredyty na poszczególne gałęzie wytwórczości rolnej.

Kredyty na rejestrowy zastaw zboża udzielane były przez bank z funduszy, przyznanych na ten cel przez Bank Polski, częściowo zaś ze środków własnych. W końcu roku suma tych kredytów wynosiła 19,9 milj. złotych, z czego Centralna Kasa Spółek Rolniczych rozprowadziła za pośrednictwem Kas Stefczyka 5,1 milj. zł.

Niezmiernie doniosłą akcją banku jest finansowanie zakupu przez rolnictwo nawozów sztucznych. Akcja ta rozrastała się stopniowo od chwili zapoczątkowania w 1925 r. następująco:

w latach	Nawozy dostarczone przez bank		
	wiosną	jesienią	razem
	w	t o n n a c h	
1925 r.	2.645	9.132	11.777
1926 „	33.049	54.216	87.265
1927 „	48.251	108.539	156.790
1928 „	119.100	212.237	331.337
1929 „	231.375	213.563	444.938

W dziedzinie intensyfikacji uprawy rolnej spełnia zatem bank swe zadanie z dużym powodzeniem. Ilość nawozów, zakupionych przez rolnictwo z kredytów banku, wzrosła na wiosnę 1929 r. prawie w dwójnasób w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego, na jesieni natomiast — wynosiła tyle, co w roku poprzednim w związku z osłabieniem rentowności ich stosowania. Bank rozprowadza nawozy drogą udzielania na nie kredytu organizacjom spółdzielczym, instytucjom kredytowym, komunalnym, wreszcie hurtowniom i grupom rolników. Suma tych kredytów wyniosła w 1929 r. 74,8 milj. zł.

Stan zadłużenia rolnictwa z tytułu kredytów na zakup pasz treściwych wynosił w końcu roku 4,1 milj. zł., na zakup nasion selekcyjnych 2,8 milj. zł. oraz z tytułu kredytów przejściowych na meljoracje rolne 3,5 milj. zł. Kredyty na zakup pasz treściwych, rozprowadzane zasadniczo za pośrednictwem spółdzielni mleczarskich, spełniły ubiegłej, surowej zimy bardzo dodatnią rolę. Przejściowe kredyty na meljoracje rolne udzielane są spółkom wodnym w stadium ich organizacji. Kredyty te są konwertowane czasami na obligacje meljoracyjne. Do kredytów na poszczególne gałęzie wytwórczości rolnej należą pożyczki na popieranie upraw specjalnych — warzyw, chmielu, roślin lekarskich i t. p., na rybołówstwo, pszczelarstwo, dla przetwórstwa mięsnego i t. p.

Do kredytów krótkoterminowych zalicza bank również kilkoletnie pożyczki, udzielane na nakłady gospodarcze. Wchodzą tu więc w rachubę kredyty na zakup maszyn rolniczych, na dokończenie budowy, na przemysł mleczarski i cele hodowlane, na sadownictwo i szkółkarstwo i t. p. Nakłady na powyższe cele amortyzują się w przeciągu paru lat i dlatego wymagają kredytów dłuższych.

Kredyty na zakup maszyn rolniczych, celem wspólnego ich użytkowania, udzielane są grupom drobnych rolników. Na dokończenie budowy udzielane były pożyczki częściowo w gotówce, częściowo zaś w materiałach budowlanych. Kredyty dla przemysłu mleczarskiego miały na celu budowę nowych mleczarni, względnie konserwację starych i zaopatrzenie ich w odpowiednie maszyny. Sadownictwo i szkółkarstwo uzyskało wydatną pomoc na uzupełnienie zniszczonego w okresie poprzedniej zimy

drzewostanu. Pośpieszyło tu również z pomocą Ministerstwo Rolnictwa, które wydzieliło odpowiedni fundusz na obniżenie oprocentowania pożyczek.

Działalność banku w zakresie poręczonym obejmuje w pierwszym rzędzie administrowanie funduszami rządowymi, udzielanymi w formie dotacji przez poszczególne ministerstwa na cele obrotowe banku. Zadaniem banku jest udzielanie pożyczek z funduszy czynnych oraz ściąganie należności z funduszy, które podlegają likwidacji. Suma dotacji, udzielonych bankowi na fundusze administrowane, wzrosła w ciągu 1929 r. do 301,9 milj. zł., względnie o 50·1%. Prawie w tym samym stosunku wzrosła kwota pożyczek, udzielonych z funduszy w tym czasie, mianowicie ze 167 milj. zł. do 255,1 milj. zł. Podział pożyczek z funduszy poszczególnych ministerstw przedstawia poniższe zestawienie:

FUNDUSZE	Stan na dz. 1/I. 1929		Stan na dz. 1/I. 1930	
	Ilość pożyczek	Suma udzielonych kredytów w tys. zł.	Ilość pożyczek	Suma udzielonych kredytów w tys. zł.
Ministerstwa Reform Rolnych	94.633	96.329	158.995	173.233
„ Rolnictwa	6.943	26.160	5.613	23.940
„ Robót Publicznych	85.647	44.393	105.082	57.490
„ Skarbu	335	166	643	432
Razem	187.558	167.048	270.333	255.095

Największych dotacji udziela Ministerstwo Reform Rolnych. Dotacje te przeznaczone są na przyznawanie ulgowych kredytów inwestycyjnych, na potrzeby budowlane, związane z komasacją, na przeprowadzanie melioracji rolnych, na dokupno gruntów, wreszcie na rozbudowę osad rybactwa na Pomorzu. Z funduszy Ministerstwa Rolnictwa finansowano w roku sprawozdawczym uprawę lnu w województwach wschodnich, rozszerzanie szkółek drzew i krzewów owocowych oraz budowę przetwórní, przechowalni i sortowni owoców. Fundusze Ministerstwa Robót Publicznych zużywane były nadal na odbudowę zniszczeń wojennych, a fundusze Ministerstwa Skarbu — na dotacje zwrotne dla inwalidów wojennych na cele produkcyjne.

Drugą czynnością, poręczoną bankowi, jest likwidacja wierzytelności b. rosyjskich, pruskich i galicyjskich instytucji kredytowych i osadniczych. Czynność ta polega na zabezpieczeniu tych wierzytelności na działkach, powstających w wyniku scalania, zwaloryzowaniu ich, wreszcie ściąganiu należności z zaległych rat. W zakres innych czynności poręczonych wchodzi tworzenie państwowych rezerw zbożowych, budowa chłodni eksportowej w Gdyni i administracja wybudowanych rzeźni eksportowych w Dębicy i Chodorowie. Na zakupy zboża dla rezerw państwowych zużytkowano 28 milj. zł., według stanu w dniu 1 stycznia 1930 r.

Przegląd czynności Państwowego Banku Rolnego za r. 1929 wykazuje, że pomimo dosyć nieprzychylnych warunków, działalność ta w dalszym ciągu rozwijała się naogół korzystnie. Dostatecznie charakteryzują ten rozwój ważniejsze pozycje bilansowe od 1924 r. (w milj. zł.):

KONIEC ROKU	Kapitały własne	Kredyt krótko-terminowy	Pożyczki i zaliczki z funduszy administr.	Pożyczki długoterminowe w listach zastawnych i obligacjach	Suma bilansowa	Zyski roczne	Obroty roczne
1924	3.1	10.4	6.4	—	27.1	0.5	—
1925	12.0	28.5	29.9	0.1	88.7	1.0	—
1926	15.0	52.5	53.4	7.8	157.6	3.4	1.087.5
1927	79.1	129.9	93.8	41.4	424.9	8.6	3.883.9
1928	140.2	190.6	172.7	154.6	738.5	12.2	6.931.0
1929	148.5	244.8	264.3	260.7	1.119.8	14.3	8.836.2

Kapitały własne wzrosły w ciągu roku o 8.3 milj. zł., dzięki powiększeniu funduszy specjalnych z osiągniętego zysku w 1928 r. Kredyty krótkoterminowe zwiększyły się o 28%, pożyczki i zaliczki z funduszy administrowanych o 53%, pożyczki długoterminowe w listach zastawnych i obligacjach o 70%, suma bilansowa o 52% i obroty roczne o 29%. Rok sprawozdawczy zamknął bank czystym zyskiem w kwocie 14,3 milj. zł., który nie został dotąd podzielony.